

РЕШЕНИЕ

№ 33571

гр. София, 27.08.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 58 състав, в
публично заседание на 27.07.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Снежанка Кьосева

като разгледа дело номер **5640** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е образувано по искова молба, подадена от М. Й. Д. с адрес в [населено място] против Столична община, с посочено правно основание чл.1, ал.1 от ЗОДОВ.

Твърди се, че на 27.07.1992г. Б. Х. и М. Д. подали заявление с рег. № ДИ-94/1086, с което поискали да бъде отменено отчуждаване на имот, постановено със заповед № А-0-07-1316/22.6.1978г., издадена на основание чл.95 от З.. По заявлението била образувана преписка, която приключила със заповед № РД-43-921/25.10.1994г., с която имотът бил възстановен на Б. Х. и М. Х.. В заповедта било посочено, че същата влиза в сила след като собствениците върнат сумата 2 806,48 лв. по курса от 1964г. Тази заповед била връчена на ищцата във връзка с писмо от 21.06.2019г. от Столична община относно приключване на реституционната преписка. На 01.10.2019г. М.Д. внесла паричното обезщетение в размер на 2,81 лв. по сметка на общината, но когато предприела действия за снабдяване с констативен нотариален акт на база влязлата в сила заповед за отмяна на отчуждаването установила, че имотът е собственост на други лица, тъй като общината го продала.

Въз основа на изложеното се сочи, че са налице неправомерни и незаконосъобразни действия, а в условията на евентуалност и незаконосъобразни бездействия на органи /длъжностни лица на общината/, както следва: 1. Забавено произнасяне по преписката за отмяна на отчуждаването ; 2. Забавено /късно/ уведомяване на заинтересованото лице за издадения акт от административния орган – заповедта за отмяна на отчуждаването и 3. Разпореждане с имот, за който има издадена заповед за отмяна на отчуждаването, преди да е съобщена на заинтересованото лице, за да върне паричното обезщетение.

В тази връзка се сочи, че ищцата е претърпяла имуществени вреди в размер на 160 000 лв., представляващи стойността на имота – j ид.ч. от 1700 кв.м. или 425 кв.м. от имот, представляващ

част от поземлен имот с пл.№ 412, находящ се на [улица], [населено място]. Имуществените вреди се претендират за периода от 29.10.1994г./когато е следвало да бъде връчена на ищцата процесната заповед от 25.10.1994г./ до 21.06.2022г./датата на подаване на исковата молба/ и към настоящия момент /10.11.2022г., л.129/. В съдебно заседание на 02.04.2026г. по искане на ищцата е допуснато изменение на предявения иск за присъждане на обезщетение за имуществени вреди от 160 000 лв. на 201 401 евро.

Твърди се, че са претърпени и неимуществени вреди в размер на 10 000,00 лв. /по 5000,00 лв. за всеки от двата периода/, изразяващи се в негативни емоции, силен стрес и шок, разочарование, предадено от администрацията чувство за вяра и справедливост, загуба на сън и спокойствие, разклатено здраве, дискомфорт, изнервеност и несигурност, граничещи с отчаяние. Неимуществените вреди се претендират за период от 29.10.1994г. до 14.10.2019г. /когато Д. е получила заповедта за отмяна на отчуждаването/ и от 14.10.2019г. до 21.06.2022г. и към настоящия момент /10.11.2022г., л.130/. В съдебно заседание на 02.04.2026г. размерът на този иск е увеличен и приет за разглеждане за обща сума в размер на 10 000 евро.

За исквете за присъждане на обезщетение за имуществени вреди и за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди се претендира и законната лихва, считано от датата на исковата молба до окончателното изплащане. Претендира се и присъждане на разноски.

След обявяване на делото за решаване ищцата е починала /на 24.05.2026г./ Като ищци са конституирани наследниците на М. Д. - Г. А. Д., Д. Ж. Т. и Е. Г. Д.. Съгласно чл.6, ал.1 от ЗОДОВ при смърт на увредения неговото право на обезщетение за имуществени вреди се наследява, а за неимуществени вреди - само ако е било предявено пред съд от увредения. В конкретния случай тъй като ищцата М.Д. с исковата молба е претендирала присъждане на имуществени и неимуществени вреди конституираните наследници са наследили правото на обезщетение и за двата вида вреди.

Ответникът – Столична община с писмени отговори и в съдебно заседание оспорва исковата молба като неоснователна, а наведените в нея твърдения за неправдоподобни и неверни. Твърди се, че заповедта е била връчена на ищцата, но тя не е изпълнила задължението си да възстанови сумите. Застъпва се становище, че бездействието на ищцата в период от повече от 19 години и действие след ново писмо от ответника не трябва да се вменява във вина на СО, която е извършила всички необходими действия, включително и съобщаване на административния акт. Приема се за установено, че към момента на продажбата на имота същият е бил в патримониума на Столична община, поради пълното бездействие на ищцата. Сочи се, че претенцията за вреди за забавено произнасяне е неоснователна, тъй като в преписката са налични доказателства за действия от административния орган по служебно събиране на доказателства за издаване на заповедта. Алтернативно се приема, че дори да е налице забавяне то е основание да се подаде жалба срещу мълчалив отказ, но не и претенция по ЗОДОВ. Направено е искане за присъждане на разноски за юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на Софийска градска прокуратура прокурор Д. счита исковата претенция за неоснователна и недоказана. Сочи, че в хода на съдебното производство не е установено по категоричен начин наличието на всички задължителни елементи от фактическия състав на отговорността по чл1, ал.1 от ЗОДОВ.

Съдът като взе предвид събраните по делото доказателства, прие за установено от фактическа страна следното:

Със заповед № А-0-07-1316/22.06.1978г. на председателя на ИК на СГНС е отчужден в полза на държавата недвижим имот, съставляващ парцел/имот пл.№ 417, м.Барите, собственост на С. Г. С., Б. Й. Х. и М. Й. Х.. В заповедта е посочено, че собственикът М. Х. ще бъде

обезщетена с плащане в брой на парично обезщетение, а собствениците С. С. и Б. Х. ще бъдат обезщетени с отстъпване на недвижим имот – жилище в жилищна сграда в ж.к.М. III част в съсобственост.

На комбинираната скица на лист 181 по делото е показано местоположението на бившия ПИ пл. № 417 спрямо УПИ 1-412,416,417, кв.2 от действащия регулационен план, одобрен с Решение № 10 по Протокол № 32 от 10.12.2001г. на СОС и ИПРЗ за кв.2, УПИ I и V, одобрено със Заповед № РД-09-50-1435 от 17.11.2008г. на главен архитект на С.. УПИ 1-412,416,417, кв.2, е с площ 2 113 кв. м. и обхваща бившите имоти с пл. №№ 417 и 416. За ПИ пл. № 412 е образуван УПИ II.

На лист 204 от делото - скица от 13 април 1978г. е отразено местоположението на процесния ПИ пл.417 спрямо съседните ПИ 416, ПИ 418 и ПИ 438.

На лист 206 от делото е приложена графичната част на Решение №10 по Протокол № 32 от 10.12.2001г. на СОС, на която се вижда местоположението на процесния ПИ пл. № 417 спрямо УПИ 1-412,416,417, кв. 2, който тогава е обхващал площта на трите ПИ пл. № 412, 416 и 417.

Процесният бивш имот с пл. № 417 представлява (заема южната) част от поземлен имот 68134.903.3249 частна собственост, урбанизирана територия, НТП високо застрояване (над 15 т), площ 2 114 кв. м, стар номер 412, квартал 2, парцел I, съгласно кадастралната карта и кадастралните регистри на С., одобрени със Заповед № РД-18-739 от 21.11.2017 г. на Изпълнителен директор на Агенцията по геодезия, картография и кадастър.

Със заявление № ДИ-94/1086 от 27.07.1992г., подадено от Б. Х. и М. Й. Д. е направено искане на основание ЗВСВНОИ да бъде отменена заповедта за отчуждаване, поради това, че върху отчуждения имот не е започнало фактическо строителство. Във връзка със заявлението са предприети действия и преписката е изпратена на Комисията по чл.265 от ППЗТСУ, където е получила вх.№ 1194р-09-69/10.05.1993г. /л.80/.

С декларация от 23.06.1994г. М. Д. е декларирала, че в замяна на отчуждения имот е получила обезщетение в пари в размер на 2806,48 лв.

Със заповед № РД-43-921/25.10.1994г. на кмета на Столична голяма община /СГО/ е отменено отчуждаването на им. пл. № 417, кв.В., на [улица], собственост на Б. Х. и М. Х.. Посочено е, че заповедта влиза в сила след като собствениците възстановят сумата 2 806,48 лв. /курс 64г./ по сметка на СГО и че по силата на чл.5, ал.1 от Закона за възстановяване на собствеността върху някои отчуждени имоти по З. и др. отстъпеното в обезщетение жилище става държавна собственост.

На 18.11.1996г. лично на М. Х.-Д. е връчено съобщение с текст: „приложено, изпраща ви се препис от отказ на кмета на СГО № РД 43-921/25.10.1994г. на искането ви, вх. № 1194р-09-69 от 10.05.1993г. за отчуждаване на имот пл. № 413 в м.В., на [улица] [населено място]“/ л.64/.

Съобщения за заповед на кмета на СО № РД 43-921/25.10.1994г. са изпратени на Чайка Х. и Б. Х., връчени съответно на 04.06.1999г. и на 20.10.1997г. – л.62,63.

С молба № 1194р-09-69 от 25.06.1998г. Чайка Х., Й. Х. и М. Х. са поискали заповед № РД-43-921/25.10.1994г. за отмяна на отчуждаването да бъде отменена, тъй като наследниците на Б. Х. не може да върнат дадения им като обезщетение недвижим имот – апартамент, тъй като същият вече е заменен с друг имот / л.67/.

Поставеният в молба № 1194р-09-69 от 25.06.1998г. подпис срещу текстът „С уважение“ за № 3 е оспорен с твърдението, че не е положен от ищцата М. Й. Х.. В тази връзка е допусната и приета неоспорена от страните съдебно-почеркова експертиза, изпълнена от вещото лице С. А.. Молбата е изследвана в оригинал, съхранен в район С., Столична община. За сравнителен материал са използвани документи представени от ищцата М.Х., както и документи, подписани от същата, приложени в делото. Заключение е, че подписът, обект на експертизата е поставен от ищцата М.

Д..

Със заповед № РД-43-18/10.02.1999г. за изменение на заповед № РД-43-921/25.10.1994г. кметът на СО е отменил заповед № РД-43-921/25.10.1994г., в частта с която на Чайка Х. и Й. Х. – наследници на Б. Х. е отменено отчуждаването на S ид.ч. от целия имот и съответно посочения като държавен ап.46, VI ет. в блок 2076,[жк]Пч., а досежно собственицата М. Х. е отменено отчуждаването на j ид.ч. от целия имот пл.№417, м.Зоопарк, на [улица], която собственицата притежава на свое основание и на същата е отказана отмяна на отчуждаването за останалата j ид.ч. от посочения имот, като наследница на С. Г. С., тъй като е получила обезщетение срещу тази част жилище в съсобственост с Б. Х., което не се връща на държавата. Изрично е посочено, че в останалата част заповед № РД-43-921/25.10.1994г. остава в сила./л.65/.

Заповед № РД-43-18/10.02.1999г. е връчена на М. Й. Х. на 06.07.2000г., лично /л.60/. Същата заповед е връчена на Чайка Х. на 04.06.1999г. и на Й. Х. на 15.06.1999г.

С писмо от 21.06.2019г. директор на дирекция „Инвестиционно отчуждаване“, СО е уведомил М. Д., че е необходимо в срок от 10-дни от получаването му да представи платежно нареждане или друг документ, от който да е видно, че сумата по заповед № РД-43-921/25.10.1994г., изменена със заповед № РД-43-18/10.02.1999г. на кмета на СО е възстановена по сметка на общината. Писмото е изпратено с обратна разписка, на която е отбелязано, че до 17.07.2019г. не е потърсено /л.56 и л.17/. След това писмото е изпратено отново и е получено на 14.09.2019г. от М. Д. /л.19/.

Със заявление от 02.10.2019г. М. Д. е поискала заверено копие на заповед № РД-43-18/10.02.1999г., с която е изменена заповед № РД 43-921/25.10.1994г. и заверка за влязло в сила. Посочено е, че към заявлението е приложено платежно нареждане за сумата подлежаща на връщане. Препис от това нареждане е представен от ищцата /л.22/. Записано е, че препис е получен на 15.10.2019г.

С определение №443/17.01.2020г. /л.54/, постановено по адм.д. № 12655/2019г. по описа на АССГ съдът е оставил без разглеждане жалбата на М. Й. Д. (Х.), чрез дъщеря й Е. Д., срещу заповед № РД-43-18 от 10.02.1999г. на кмета на СО относно отказа за отмяна на отчуждаване на j ид.ч. от същия имот на Д. (Х.) като наследница на С. Г. С., в която се претендира отмяна на заповедта като незаконосъобразна и е прекратил производството по делото в тази му част. За да постанови този резултат съдът е приел, че оспорената по делото заповед е съобщена на жалбоподателя и същият е запознат със съдържанието й на 06.07.2000г. /чрез съобщение на л.24 за връчване на заповед № РД-43-18 от 10.02.1999г. лично на жалбоподателката срещу подпис на 06.07.2000г./; че жалбата, предмет на това производство, е подадена на 28.10.2019г., т.е. повече от 19 години по-късно, и е недопустима поради просрочие. С решение №1256/24.02.2020г., постановено по същото адм.д. съдът е отхвърлил като неоснователна жалбата /в останалата част/ на М. Й. Х. с искане за прогласяване на нищожността на заповед № РД-43-18 от 10.02.1999г. на кмета на СО, с която е изменена заповед № РД-43-921 от 25.10.1994г. на кмета на СО, в частта, в която е отказана отмяна на отчуждаване на j ид.ч. от същия имот на Д. (Х.) като наследница на С. Г. С..

На 16.10.2002г. между Столична община и фирма „Имира“ ООД със седалище в [населено място] е сключен договор за замяна на недвижими имоти, по силата на който дружеството е приело собствеността върху недвижими имоти, общинска собственост, представляващи незастроени поземлени имоти с пл. № 412, 416 и 417 с площ от около 2 757 кв.м., м.“С. шосе“ по плана на [населено място]. Впоследствие дружеството е отчуждило имот 417 в полза на други лица.

По искане на ищцата съдът допусна и прие съдебно-оценителна експертиза /СОЕ/ изпълнена от вещото лице инж. Б. С. със задача да бъде установена пазарната стойност на процесния имот (1/4 от 1700 кв.м. или 425 кв.м. от имот, представляващ част от поземлен имот със стар пл. номер 412, находящ се на [улица], С.). Експертът сочи определена пазарна стойност за 425.0 кв.м от

поземлен имот със стар идентификатор №412, (УПИ1-412 "За офиси, 00, ЖС, ПГ и ТП", местност ГРУПА ЗООПАРК, [населено място], ул./ [улица] и УПИ II - 412 "За офиси, 00,ЖС,ПГ и ТП", местност "ГРУПА ЗООПАРК", [населено място], ул./ [улица]) към датата на експертизата = 461 240.00 лева.

Части от заключението са оспорени от представителя на ответника с искане за отговор и на други въпроси. Ищцата и прокурорът също са поискали отговор и на друга задача. Допусната е съдебно техническа и оценителна експертиза /СТОЕ/, със задача поставена от ищеца, ответника и представителя на СГП.

СТОЕ е изпълнена от вещото лице Р. К., не е оспорена от страните и е приета от съда. В заключението е посочено, че процесният имот се намира на бул. С. шосе, на кръстовището с [улица] Г. М. Д. и ул. Ф. К., че районът е с отлична транспортна достъпност и напълно изградена инженерна инфраструктура. Съгласно Общия устройствен план на Столична община от 2009 г., Процесният ПИ 417 попада в Смесена многофункционална зона със занижени параметри Смф1, със следните градоустройствени параметри: Плътност на застрояване 40%, Интензивност на застрояване К. 2, максимална височина на кота корниз 26 м. Съгласно действащия по отношение на имота подробен устройствен план от 30 януари 2018 г., процесният ПИ 417 попада в УПИ 1-412 отреден За Офиси, ЖС, ОО, ПГ и ТП, кв. 2, м. Група Зоопарк, като за УПИ I (ПИ 417) са предвидени максималните параметри на застрояване по ОУП - плътност 40%, К. 2 и кота корниз 26 м. Използвайки метода на пазарните аналози вещото лице предлага заключение относно пазарната стойност на процесния имот - 1/4 идеална част от 1 700 кв. м или 425 кв. м в ид. ч. от бивш поземлен имот с пл. № 417, находящ се в С., [улица], попадащ в УПИ 1-412 за Офиси, ЖС, ОО, ПГ и ТП, кв. 2, м. Група Зоопарк, част от ПИ 68134.903.3249 по КК, към 21.06.2022г. - в размер на 393 907 лева или 201 401 евро, и към 14.10.2019г. - в размер на 364 305 лева или 186 266 евро.

В съдебно заседание на 11.05.2023г. е разпитана Е. Г. Д. – дъщеря на ищцата М. Д.. Свидетелката твърди, че ищцата дълги години чакала да ѝ бъде върнат наследствен имот. Ищцата М. била отчаяна и тъжна, тъй като с години с този имот не се случвало нищо докато през 2019г. се обадила разплакана на дъщеря си Е., че получила писмо от Столична община, което занесла на нейната племенница, която го скъсала. Там още повече се сринала защото не знаела какво се случва. Станала нервна, започнала да вдига кръвно, рязко се влошило психическото и здравословно състояние. За да разбере какво пише в писмото М. и дъщеря ѝ посетили общината в кв.Н. и разбрали, че трябва да върне една сума, за да ѝ бъде върнат имота. Е. заплатила сумата и тъй като не се случило нищо разговаряли с адвокат на новия собственик на имота, който ги посъветвал да заведат дело срещу общината.

ПРАВНА СТРАНА

Съгласно разпоредбите на чл.203, ал1 и ал.2 от АПК исковите за обезщетения за вреди, причинени на граждани или юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица, се разглеждат по реда на тази глава, а за неуредените въпроси за имуществената отговорност по ал.1 се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/. Според чл.1, ал.1 и ал.3 от ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и

длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, както и за вредите, причинени от действието на отменени като незаконосъобразни или обявени за нищожни подзаконов нормативни актове, като исковете се разглеждат по реда, установен в АПК, а местната подсъдност се определя по чл. 7, ал. 1.

За да възникне правото на обезщетение, е необходимо наличието на няколко кумулативно предвидени предпоставки, а именно: 1. незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност; 2. причинена вреда – имуществена или неимуществена; 3. пряка и непосредствена причинна връзка между незаконосъобразния акт, действието или бездействието и настъпилата вреда. При липсата на който и да е от елементите на посочения фактически състав, не може да се реализира отговорността на държавата по реда на чл.1, ал.1 от ЗОДОВ.

Съгласно чл.204, ал.1 и ал.4 от АПК иск може да се предяви след отмяната на административния акт по съответния ред или установяването на незаконосъобразността по чл.193, ал.2, а незаконосъобразността на действието или бездействието се установява от съда, пред който е предявен искът за обезщетението. В случая, не е спорно, че нито един от посочените по-горе актове, не е бил отменен като незаконосъобразен по съответния ред и че ищците претендират вреди следствие от незаконосъобразни действия и бездействия на органи и длъжностни лица на Столична община при или по повод изпълнение на административна дейност.

Действията и бездействията, извършени или допуснати в хода на административно производство, не подлежат на обжалване или на установяване на тяхната незаконосъобразност отделно от издадения в това производство акт. При предвидения в закона контрол върху този акт се извършва и контрол за законосъобразност на въпросните действия и бездействия. Не може в исковото производство тепърва да се установява действие и/или бездействие на органите на Столична община по издаване на административните актове – заповед № РД-43-921/25.10.1994г. и заповед № РД-43-18/10.02.1999г.. Това са все обстоятелства с дължимо доказване в производството по тяхното оспорване. Доказването на незаконосъобразни действия или бездействия е допустимо, когато административното производство не е приключило. Когато административният акт е вече издаден, провеждане на доказване, че дължимо действие в хода на административното производство не е сторено или че е извършено нещо, което не следва от характера на производството, всъщност съставляват основания за въвеждане на твърдения за допуснати съществени административнопроизводствени нарушения, относими към оспорване на административния акт, което в конкретния случай не е сторено. Както се установи първата заповед от 25.10.1994г. не е оспорена по съдебен ред, а жалбата за обявяване на нищожност на втората заповед /от 10.02.1999г./ е отхвърлена.

Сроковете за произнасяне на административния орган са инструктивни. Инструктивен характер има и 30-дневният срок по чл.4 от Закона за възстановяване собствеността върху някои отчуждени имоти по З., ЗПИНМ, ЗБНМ, ЗДИ и ЗС, в който кметът трябва да се произнесе по направено искане за отмяна на отчуждаването, въпреки употребения израз в закона, че е "длъжен" да стори това /така в Тълкувателно решение №4 от 24.VI.1993г. по гр. д. № 3/93г., ОСГК/. Същевременно непроизнасянето в срок се смята за мълчалив отказ, като отказите се обжалват в 14-дневен срок пред съответния окръжен съд, който решава въпроса по същество /чл.4 от същия закон/. Ищцата М.Д. в хода на съдебното производство не навежда доводи за оспорен мълчалив отказ във връзка с твърдението ѝ за причинени вреди/пропуснати ползи от забавено произнасяне на административния орган по преписката за отмяна на отчуждаването. Предвид характера на срока за произнасяне и необжалването на евентуален мълчалив отказ съдът намира, че непроизнасянето в 30 дневния срок не може да се приеме като бездействие, от което да са настъпили претендираните имуществени и неимуществени вреди.

Предвид изложеното съдът приема, че не се доказва твърдението за действия/бездействия на административни органи и/или длъжностни лица от подаване на заявлението за отмяна на отчуждаването от 1992г. до издаване на заповедта от 1999г.. А след като не са налице незаконосъобразни действия/бездействия във връзка с издаване на двата акта твърдените вреди не са в пряка причинна връзка с тях.

Първата заповед, с която е отменено отчуждаването – заповед № РД-43-921/25.10.1994г. на кмета на Столична община е съобщена лично на ищцата М. Д. на 18.11.1996г.. Действително в съобщението, към което е била приложена за връчване заповед № РД-43-921/25.10.1994г. на кмета на Столична община са допуснати някои неточности – посочено е, че се връчва отказ и че се касае за имот пл.№ 413. Същевременно правилно са посочени органът, издал акта, входящият номер на преписката и номера на заповедта, която се връчва, както и местонахождението /административния адрес/ на имота, предмет на заповедта. При липсата на каквито ѝ да е възражения при подписване на съобщението от М. Д. за връчване на заповед № РД-43-921/25.10.1994г. на кмета на Столична община, в която заповед имотът е индивидуализиран правилно и правата и задълженията на Д. са описани правилно неоснователно е твърдението, че тази заповед не ѝ е връчена по съответния ред. Касае се за техническа грешка, която не е мотивирала М.Д. да откаже получаването на заповедта или да запише възражения. Тази фактическа грешка не променя и съдържанието на връчената заповед. От изложеното следва, че считано от 19.11.1996г. в законоустановения срок М. Д. е следвало да оспори незаконосъобразността на административния акт или да възстанови сумата 2 806,48 лв. /курс 64г./ по сметка на СГО. В случая не се твърди и не се представят доказателства за оспорване на заповедта. Към този момент не е внесена и сумата,

която е следвало да бъде възстановена. Знание за заповедта и съответно за условието, което следва да се изпълни, за да се възстанови имота се установява и с молба № 1194р-09-69/25.06.1998г., подадена от Ч.Х., Й.Х. и М. Х.. Със заключението на вещото лице С.А. се установи неоснователността на твърдението на М.Д., че не е подписала молбата, респ. не ѝ е известно съдържанието.

Предвид изложеното неоснователно и в противоречие с писмените доказателства се твърди, че М.Д. е узнала за издадената заповед № РД-43-921/25.10.1994г. на кмета на Столична община едва на 14.09.2019г., когато лично е получила писмо с изх. № СИС17-гр94-75/3/21.06.2019г. от СО и ѝ е връчена на 14.10.2019г., когато получила заверен препис с отбелязване, че е влязла в сила. Действително заповедта е връчена по-късно, но късното съобщаване не е причина заповедта да влезе в сила, тъй като получената сума като обезщетение за отчуждения имот не е възстановена след връчването. Налице е бездействие от страна на М.Д. от 18.11.1996г. до 02.10.2019г., когато е представила доказателство за възстановяване на заплатеното ѝ обезщетение.

Втората заповед – заповед № РД-43-18/10.02.1999г. е връчена лично на М.Д. на 06.07.2000г.. Тази заповед е оспорена по съдебен ред от М. Д. чрез дъщеря ѝ Е. Д. с искане за отмяната ѝ като незаконосъобразна или да бъде обявена за нищожна. Установи се, че със съдебен акт жалбата е приета за просрочена и че с решение от 24.02.2020г., съдът е отхвърлил като неоснователна жалбата на М.Д. и в частта, с която е поискано обявяване на заповед № РД-43-18/10.02.1999г. за нищожна. Не се твърди и не се представят доказателства за оспорване на съдебните актове. В заповед № РД-43-18/10.02.1999г. изрично е посочено, че се отменя заповед № РД-43-921/25.10.1994г. само в една част и че в останалата част заповедта остава в сила. Следователно и към 06.07.2000г. М.Д. също е можела да върне полученото обезщетение за отчуждаване на собствената ѝ част от имота, но не се е възползвала от това право.

Договорът за замяна между СО и фирма „Имира“ ООД е сключен на 16.10.2002г.. Платежно нареждане за заплащане на сумата подлежаща на възстановяване М.Д. е представила на 02.10.2019г.. Съгласно чл.6, ал.1 от Закона за възстановяване собствеността върху някои отчуждени имоти по Закона за териториално и селищно устройство, Закона за плановото изграждане на населените места, Закона за благоустройство на населените места, Закона за държавните имоти и Закона за собствеността когато на бившия собственик е изплатено парично обезщетение, решението за отмяна на отчуждаването влиза в сила от момента на възстановяване на полученото парично обезщетение. Предвид посочената разпоредба към 16.10.2002г. процесният имот е бил общинска собственост, поради което замяната му не е причинила вреда на М.Д.. Към този момент заповед № РД-43-921/25.10.1994г., с която е отменено отчуждаването на собствената част на М.Д. от процесния имот не е била влязла в сила, тъй като за да получи права върху

отчуждения имот Д. е следвало първо да върне полученото от нея обезщетение. Предвид изложеното неоснователно е твърдението, че към 16.10.2002г. замененият имот 417, част от имот с пл.№ 412, 416 и 417 е бил собственост на М.Д.. Към този момент бездействието на Д. е продължавало, тъй като макар да е била уведомена и за двете заповеди не е предприела действия за възстановяване на заплатеното ѝ обезщетение за отчуждения имот. Ако преди 16.10.2002г. Д. беше възстановила заплатеното ѝ обезщетение СО не би могла да сключи договора за замяна.

Налице са незаконосъобразни фактическите действия, респ. бездействия на административния орган по връчване на двете заповеди. От събраните по делото доказателства е видно, че заповед № РД-43-921 е връчена на 18.11.1996г., а заповед № РД-43-18/10.02.1999г. е връчена на 06.07.2000г.. Съгласно чл.17 от З.-отм. /Обн., ДВ, бр. 90 от 13.11.1979 г., отм., бр. 30 от 11.04.2006 г., в сила от 12.07.2006 г./, относим към процесния казус, административният акт съответно отказът да се издаде акт, се съобщава в тридневен срок от издаването му на всички заинтересувани граждани и организации, включително и на тези, които не са участвували в производството. В случая посочените заповеди не са съобщени в предвидения срок в чл.17 от З., а значително по-късно. Налице е бездействие във връзка с връчването на двете заповеди. Наличието на незаконосъобразно фактическо действие/бездействие на конкретен административен орган е една от материалноправните предпоставки за ангажиране отговорността на държавата и общините по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ.

Следващият задължителен елемент от фактическия състав на отговорността е пряката причинно-следствена връзка между незаконосъобразното действие/бездействие и претендирания вредоносен резултат. В процесния случай претендираните от М.Д. имуществени вреди/пропуснати ползи в следствие на незаконосъобразните действия/бездействия на органите и длъжностните лица на СО, се изразяват в лишаването ѝ от възможността да придобие в патримониума си % идеални части от имота, отчуждаването за които е отменено. Отчуждаването е отменено след представяне на доказателства за възстановяване на заплатеното ѝ обезщетение – а именно на 02.10.2019г.. Посочените по-горе действия/бездействия във връзка с връчването на двете заповеди са осъществени преди тази дата. След 02.10.2019г. не се твърди бездействие от длъжностни лица на СО и не се установява. Късното съобщаване на двете заповеди не е причина за несвоевременното връщане на сумата получена като обезщетение за отчуждаването. Съобщаването на актовете извън законоустановения срок не е достатъчно, за да се приеме, че ако този срок е бил спазен ищцата би реализирала ползата, която твърди, че е пропуснала със забавеното съобщаване на акта. Не се установяват обективни пречки пред административния орган да връчи заповедите в срока и при условията на чл.17 от З., но това не е причина за невръщане на полученото обезщетение. М.Д. не е придобила процесния имот в патримониума си към датите на издаване на двете

заповеди и към датите, на които са ѝ връчени двете заповеди поради това, че не е възстановила своевременно заплатеното ѝ обезщетение. С късното връчване не се е преклудирала възможността за М.Д. отново да придобие отчуждения имот, респ. да реализира претендираната полза. Следователно не е налице пряката причинно-следствена връзка между незаконосъобразното действие/бездействие изразяващо се в по-късното връчване на двете заповеди и претендирания вредоносен резултат.

При положение, че не е доказана причинно - следствената връзка между незаконосъобразните действия, респ. бездействия на длъжностни лица по забавеното връчване на двете заповеди и нереализираната от М.Д. полза, то липсва правно основание за ангажиране на отговорността на ответника за имуществени вреди. Изложените мотиви за имуществените вреди касаят и претендираните неимуществени вреди.

Реализирането на очакването М. Д. да получи собствеността на имота и да подпомогне финансово семейството ѝ е било в зависимост от изпълнение на произтичащо от закона и записано още в заповедта от 1994г. задължение да възстанови заплатеното ѝ обезщетение за отчуждения имот. Не се установиха обективни или субективни причина това задължение да не се изпълни след връчването на която и да е от двете заповеди. Нарочната молба от 16.08.1998г., решения на ТЕЛК и епикризи не променят този извод.

Неосъществяването на фактическия състав на чл.1, ал.1 от ЗОДОВ налага исковете за обезщетение на имуществени и неимуществени вреди да бъдат отхвърлени като неоснователни и недоказани, ведно с искането за присъждане на законната лихва от датата на подаване на исквата молба до окончателното изплащане на сумите.

Съдът кредитира всички доказателства по делото с изключение на свидетелските показания на Е. Д., конституирана като ищец по делото. Всяко лице с изключение на страните, чиито показания могат да бъдат поискани по реда на чл.114 от ГПК може да бъде свидетел по делото. Ако при висящо производство страната почине и делото продължи в лицето на правопреемник, разпитан преди смъртта на страната като свидетел, решението не може да се основе на показанията на този свидетел. /Решение № 995 от 6.XI.1995 г. по гр. д. № 752/95 г., II г. о., ВС на РБ/. В случая съдебното производство не следва да се възобновява за събиране на други доказателства за неимуществените вреди поради липса на причинно-следствена връзка между по-късното уведомяване и твърдените неимуществени вреди.

В съответствие с изхода от спора, ищците нямат право на разноски по делото. Ответната община е претендирала присъждане на юрисконсултско възнаграждение, което искане е основателно за сумата 100,00 евро.

В съдебно заседание на 14.05.2026г. съдът е указал на ищцата М.Д. да довнесе сумата 716,61 евро за изплащане на хонорар на вещното лице. Процесуалният ѝ представител е поискал М.Д. да бъде освободена от внасянето ѝ, поради липса на доходи. Междувременно производството е прекратено по отношение на М.Д.

поради настъпила смърт. Тъй като съдът отхвърля изцяло предявените искиве съгласно чл.10, ал.2 от ЗОДОВ конституираните ищци следва да бъдат осъдени да заплатят сумата 716,61 евро, разноски по делото за вещо лице.

Така мотивиран, СЪДЪТ

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ предявените от М. Й. Д., б.ж., заместена в хода на производството от наследниците й Г. А. Д., с ЕГН [ЕГН], Д. Ж. Т., с ЕГН [ЕГН] и Е. Г. Д., с ЕГН [ЕГН] искиве: 1. за присъждане на обезщетение за имуществени вреди в размер на 201 401 евро, представляващи стойността на имот – j ид.ч. от 1700 кв.м. или 425 кв.м. от имот, представляващ част от поземлен имот с пл.№ 412, находящ се на [улица], [населено място]. за периода от 29.10.1994г. до 21.06.2022г. и към настоящия момент и 2. за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 10 000 евро, за периода от 29.10.1994г. до 14.10.2019г. и от 14.10.2019г. до 21.06.2022г. и към настоящия момент, като всеки от исковите произтича от забавено произнасяне по преписка за отмяна на отчуждаване, незаконосъобразни действия/бездействия на Столична община във връзка с връчване на заповед № РД-43-921/25.10.1994г. на кмета на СГО и разпореждане с имот, за който има издадена заповед за отмяна на отчуждаването, преди да е съобщена на заинтересованото лице, за да върне паричното обезщетение.

ОСЪЖДА Г. А. Д., с ЕГН [ЕГН], Д. Ж. Т., с ЕГН [ЕГН] и Е. Г. Д., с ЕГН [ЕГН] да заплатят сумата 716,61 евро по сметка на Административен съд – София град, разноски за изплащане хонорар на вещото лице Р. С. К..

ОСЪЖДА Г. А. Д., с ЕГН [ЕГН], Д. Ж. Т., с ЕГН [ЕГН] и Е. Г. Д., с ЕГН [ЕГН] да заплатят в полза на Столична община сумата 100,00 евро, разноски по делото.

Решението може да се обжалва в 14-дневен срок пред Върховен административен съд считано от съобщаването му.

СЪДИЯ: